

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Kabinet profesní přípravy

Kateřina Kavanová

Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci

Offer of Lifelong Learning in Olomouc

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Jana Marešová

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci „Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou použitou literaturu a ostatní zdroje.

V Olomouci 29. 3. 2012

Kateřina Kavanová

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní PhDr. Janě Marešové za cenné připomínky a dobré rady, kterými přispěla k vypracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	5
1 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH (CŽV)	7
1.1 Základní členění celoživotního vzdělávání	8
1.2 Formy a způsoby celoživotního vzdělávání	14
2 MOTIVACE VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	17
2.1 Motivace dospělých rovná se boj s egem	18
2.2 Vlastní motivační důvody ke studiu v pozdějších letech života.....	19
2.3 Uplatňování autority s rostoucím věkem klesá.....	21
3 NABÍDKA CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	23
3.1 Analýza nabídky formálního vzdělávání dospělých v Olomouci.....	24
3.1.1 Moravská vysoká škola (MVŠO).....	26
3.1.2 Univerzita Palackého v Olomouci	27
3.1.3 Komparace podle zaměření studijních programů a podle zřizovatele	30
3.2 Analýza nabídky neformálního vzdělávání dospělých v Olomouci	32
3.2.1 Úřad práce v Olomouci	36
ZÁVĚR.....	44
ANOTACE	46
POUŽITÉ ZDROJE A LITERATURA	48
SEZNAM OBRÁZKŮ	52
SEZNAM GRAFŮ	53

ÚVOD

Díky neustálému vývoji vědy a techniky dochází ke změnám také v životním stylu. S čímž souvisí i délka a kvalita života. Délka života se stále prodlužuje a i potřeba prožít svůj život kvalitněji neustále roste. Neodmyslitelnou součástí kvalitního prožití je právě celoživotní proces vzdělávání. Tento fakt se dostává do popředí až v období po sametové revoluci, kdy se česká populace dostává do tržního hospodářství. Lidé se stávají více zaměstnanými a uvědomují si, že první povolání po ukončení studia nemusí být vždy až do důchodu, tak jak tomu bylo v minulých letech. A právě v ten moment vstupuje do popředí proces celoživotního vzdělávání dospělých. Přichází první poptávka po celoživotním vzdělávání dospělých, která vyvolá nabídku. Jaká byla tehdejší nabídka nás nezajímá tolik jako ta dnešní nabídka celoživotního vzdělávání.

A právě nabídce celoživotního vzdělávání bych se chtěla ve své práci věnovat.

Hlavním cílem mé bakalářské práce na téma „Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci“ je popsat problematiku celoživotního vzdělávání, analyzovat nabídku celoživotního vzdělávání v Olomouci a jejich nejvýznamnějších poskytovatelů. Dílčím cílem mé práce je komparace dvou největších poskytovatelů formálního vzdělávání podle formy zřízení a podle zaměření studijních programů.

V první části svojí práce se zaměřím na teoretické pojetí celoživotního vzdělávání a popíši základní pojmy, které se týkají celoživotního vzdělávání. Vysvětlím, které a jak široké spektrum činností spadá do celoživotního vzdělávání a jak se také člení. A také na jakou skupinu celoživotního vzdělávání se bude dále zaměřovat. A to na dospělé.

Ve druhé části se zaměřím na motivaci ve vzdělávání dospělých, konkrétně co motivuje dospělé ke vzdělávání, jaké jsou jejich důvody se jít vzdělávat a naopak jaké mají překážky při vzdělávání.

Ve třetí části budu analyzovat celkovou nabídku celoživotního vzdělávání v Olomouci se zaměřením na formální a neformální vzdělávání dospělých. V oblasti formálního vzdělávání dospělých se zaměřím na nejznámější poskytovatele celoživotního vzdělávání tohoto druhu a tím jsou Moravská vysoká škola Olomouc a Univerzita Palackého v Olomouci. V oblasti neformálního vzdělávání dospělých se

zaměřím na Úřad práce v Olomouci, jakožto nejznámějšího poskytovatele neformálního vzdělávání pro dospělé v Olomouci.

V závěru práce shrnu zjištěné poznatky a vyhodnotím aktuální situaci nabídek celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci.

1 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ (CŽV)

V průběhu celé této práce se budu zabývat pojmy „celoživotní vzdělávání“ a „celoživotní učení“. Je nutné konstatovat, že dle Zdeňka Palána jsou tyto pojmy totožné, ale pojem „celoživotního učení“ je aktuálnější.¹ V literatuře a odborných článcích jsou užívány oba pojmy, já ve své práci budu spíše používat pojem celoživotní vzdělávání.

Zkratka celoživotního vzdělávání je CŽV, já ji také ve své práci použiji.

„Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení – ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života.“²

Z této definice celoživotního vzdělávání vyplývá hlavní pointa celoživotního vzdělávání a tou je, že každý člověk je účastníkem celoživotního vzdělávání, a to aniž by o tom ještě věděl. Vždyť již mateřská škola přináší první kontakt se vzděláváním, který dále přes obrovské portfolio možností vzdělávání v průběhu celého života, vede až ke vzdělávání v důchodu, kdy se vzdělávání stává jakousi motivující aktivitou proti zatrpknutí, zakrnění a stagnování na místě.

Vzorovým příkladem celoživotního vzdělávání je taková účetní, která vzdělávání nutně potřebuje. Jak by mohla vykonávat svoji práci, kdyby se několikrát ročně neúčastnila různých školení o novelizaci zákonů v účetnictví či jiných změnách týkající se její pracovní náplně.

Doplňovat si vzdělání ve svém pracovním oboru, jelikož roste poptávka po vysoce kvalifikovaných lidech nebo úplně změnit druh své práce je v dnešní době úplně běžná

¹ Srov. PALÁN, Z., Celoživotní učení, *Andragogický slovník* [online]. 2002 [cit. 2012-03-20]. Dostupné na <www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/celozivotni-uceni-vzdelavani>.

² PALÁN, Z.,: Celoživotní učení. In: Kalous, J., Veselým, A., *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. s. 25-37.

věc. A k tomuto činu vede vzdělávání se. Celoživotní je proto, že dnes se můžeme vzdělávat bez omezení věku, tedy v podstatě kdykoliv. Většinou se ale do dalšího vzdělávání pouštíme v té nejproduktivnější části pracovního života, kolem 25 – 45 věku života. V této době člověk „pracovně hledá sám sebe“ snaží se realizovat své pracovní sny, být úspěšným a vést kvalitní život, a proto se také vzdělává. K tomu aby člověk ovládal spoustu dovedností, měl hluboké znalosti, byl považován za úspěšného, aby si ho jiní vážili a i on si vážil sám sebe, tak přesně k tomu vede vzdělávání. Tedy celoživotní vzdělávání, protože všechno se nedá naučit hned a životní situace, touhy a potřeby se vyvíjejí během celého života a my je také během celého života uskutečňujeme, tedy se určitě celoživotně vzděláváme.

1.1 Základní členění celoživotního vzdělávání

O celoživotním vzdělávání můžeme říct, že je to jakýsi proces, který nás provází během celého našeho života. Začíná už v mateřských školách, kde si osvojujeme úplně základní dovednosti a znalosti, pokračuje základním vzděláním, středním vzděláním, vysokoškolským vzděláním až po postgraduální studium a další vzdělávání. Každý člověk má právo na vzdělání a vzdělávat se v průběhu celého svého života bez omezení věku.

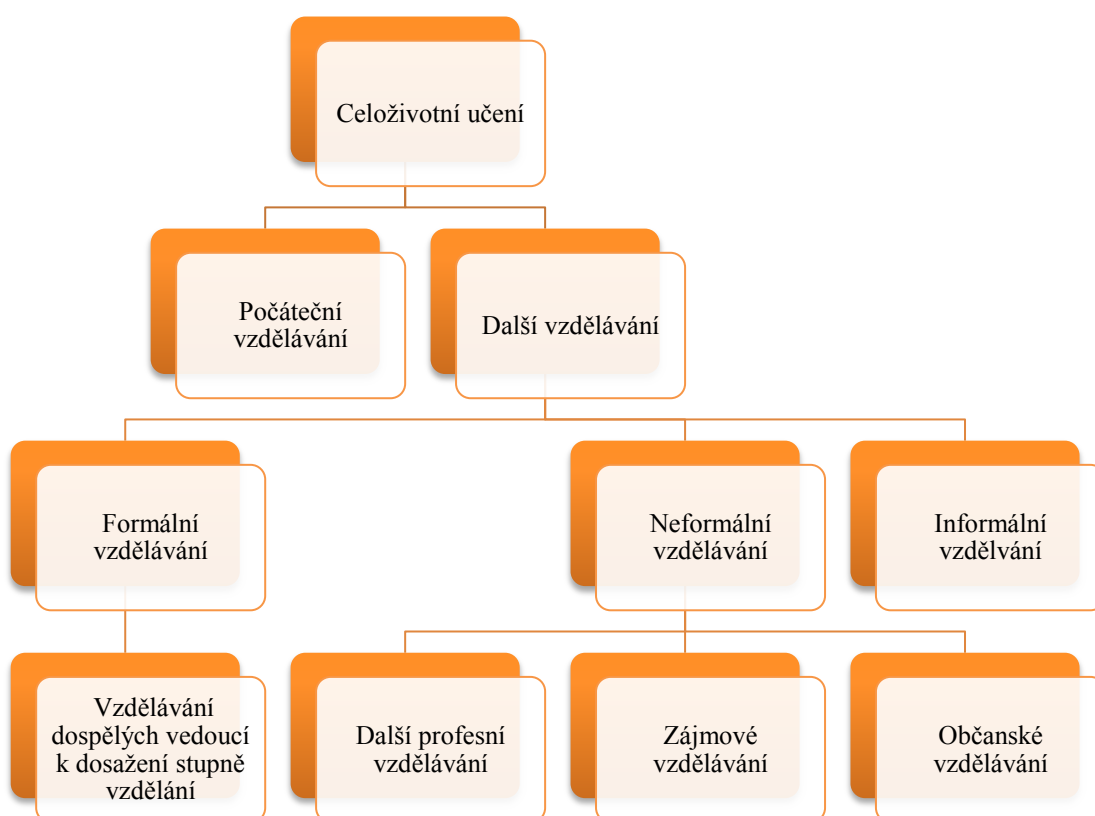
Během „prvních kontaktů se vzděláváním“ by jedinec měl zažít pocit, že se musí učit a že mu učení něco přináší, tedy dostane kladný pocit ke vzdělávání a ten pak rozvíjí v následujícím vzdělávání. Dle školského zákona § 36³ je v České republice povinná základní školní docházka. Pak záleží na jedinci, zda se rozhodne již pracovat nebo pokračuje ve vzdělávání. Ve svém okolí neznám nikoho, kdo má jen základní vzdělání. Dnes je běžné, že člověk pokračuje ve středoškolském vzdělání a začíná se zažívat i stav, kdy je běžné jít studovat vyšší odbornou školu či vysokou školu. Jak říká moje babička: „Kuj železo, dokud je žhavé!“ tak i já si myslím, že středoškolské vzdělání je jen základ pro dnešní život. Mladý člověk daleko rychleji a aktivněji

³ Srov. MINISTERSTVO VNITRA, Sbírka zákonů, *Úplné znění školského zákona* [online]. 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupné na WWW: < <http://www.msmt.cz/dokumenty/uplne-zneni-zakona-c-561-2004-sb>>.

vstřebává nové informace než v pozdějším věku. Ale pokud člověk z nějakých osobních, rodinných, ekonomických či politických důvodů nemůže studovat kontinuálně, tedy ihned po ukončení jednoho studia navázat na další, je vynikající na dnešní době, že může začít studovat či se jinak vzdělávat v jakémkoliv věku. A právě opětovným vstupem do dalšího vzdělávání se stává účastníkem celoživotního vzdělávání.

Základní členění celoživotního vzdělávání není vždy a všude totožné, kde v každé literatuře můžeme najít trochu jiné rozčlenění, avšak základní principy jsou shodné. Proto dále dle grafu nastíním, jaké by mohlo být základní členění celoživotního vzdělávání a dále jej popíši.

Obrázek 1 – Základní členění celoživotního vzdělávání⁴

⁴ Srov. RABUŠICOVÁ, M., RABUŠIC, L., *Učíme se po celý život? O vzdělávání dospělých v České republice*. s.340.

1. Počáteční vzdělávání zahrnuje:

Primární vzdělávání, což v podstatě odpovídá povinné školní docházce. **Sekundární vzdělávání** (střední vzdělávání), které může být všeobecného nebo odborného charakteru, ukončuje se maturitní zkouškou, výučním listem nebo jen závěrečnou zkouškou. Zahrnuje i nástavbové studium pro absolventy středního vzdělání s výučním listem, které následně ukončí maturitní zkouškou. **Terciární vzdělávání**, které zahrnuje širokou nabídku vzdělávání zpravidla po ukončení studia maturitní zkouškou. Poskytuje specializované vzdělání, umělecké, odborné a hlavně vysokoškolské vzdělání, které poskytují vyšší odborné školy a vysoké školy.⁵

Z vlastní zkušenosti si své primární (základní) vzdělání vybavuji jako obrovské těšení se na první třídu, kdy byla touha po učení a hledání nových informací určitě největší. S každým přibývajícím rokem školy klesala touha po naslouchání a učení se nových věcí, protože přibývaly povinnosti spojené s učením, jako například úkoly, samostudium mimo školu a další. V období mezi 6 – 12 rokem jsem učitele vnímala jako silnou autoritu a udržet pozornost při studiu bylo mnohem jednodušší než začátkem 13 roku, kdy jsem si velmi horlivě začínala uvědomovat vlastní existenci „svět se točil kolem mě“. V této životní etapě není jednoduché udržet žáka, aby naslouchal, aby udržel svoji pozornost natolik, jak by si vyučující přál.

Sekundární (střední vzdělávání) bylo něco jako jít znovu do první třídy, těšila jsem se na nové spolužáky, učitele, školní prostředí a hlavně na studium, které jsem si vybrala. Výběr střední školy ji velmi důležitý krok v životě každého z nás. Jak ale můžeme po 15letém dospívajícím jedinci chtít, aby si vybral tu správnou školu, která ho má nasměrovat na jeho životní dráhu? V tomto věku se často rozhodujeme podle okolí, jako například Simona šla na odborné učiliště, tak já tam chci také. Tohle není správné, protože střední škola velkým způsobem ovlivní naši další budoucnost ve vzdělávání. Pokud vystuduji jen odborné učiliště s výučním listem na švadlenu, 10 let budu pracovat jako švadlena a rozhodnu se dále vzdělávat, protože chci být světovou módní návrhářkou, nastane obrovský problém. A to otázka vzdělání. Nemohu studovat prestižní vysokou školu módního návrhářství, protože nemám maturitu! A dělat ve 30 letech maturitu? Není to divné? Co teď s tím? A proto je velmi důležité přemýšlet o

⁵ Srov. ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ, *Strategie celoživotního učení ČR*. s. 8.

sekundárním (středním) vzdělání a učinit podstatné životní rozhodnutí pečlivě a uvážlivě.

Já se ve svých 15 letech rozhodla správně a vybrala si studium na Obchodní akademii, které mě velmi bavilo. Studium jsem úspěšně ukončila maturitní zkouškou a posléze jsem byla přijata na Univerzitu Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury a sportu obor: Tělesná výchovy a ekonomie. Avšak nastaly změny a studium jsem musela zrušit. Proto jsem dnes velmi ráda, že mám tu možnost zase studovat. Díky svému ekonomickému zaměření už na střední škole, jsem si vybrala pro své studium Moravskou vysokou školu, která je zaměřena právě na ekonomii a management. Dalo by se říct, že jsem tedy účastníkem celoživotního vzdělávání, ale já se díky svému věku 25 let cítím jako „normální vysokoškolský student“ tudíž spadám do skupiny počátečního vzdělávání – terciární vzdělávání.

Dále bych ráda ukázala na následující graf, jak si stojí Česká republika mezi zeměmi OECD a G20 v procentuálním vyjádření počtu osob, které mají terciární vzdělání.

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Vznikla v roce 1961. A v současné době má 34 členů.⁶

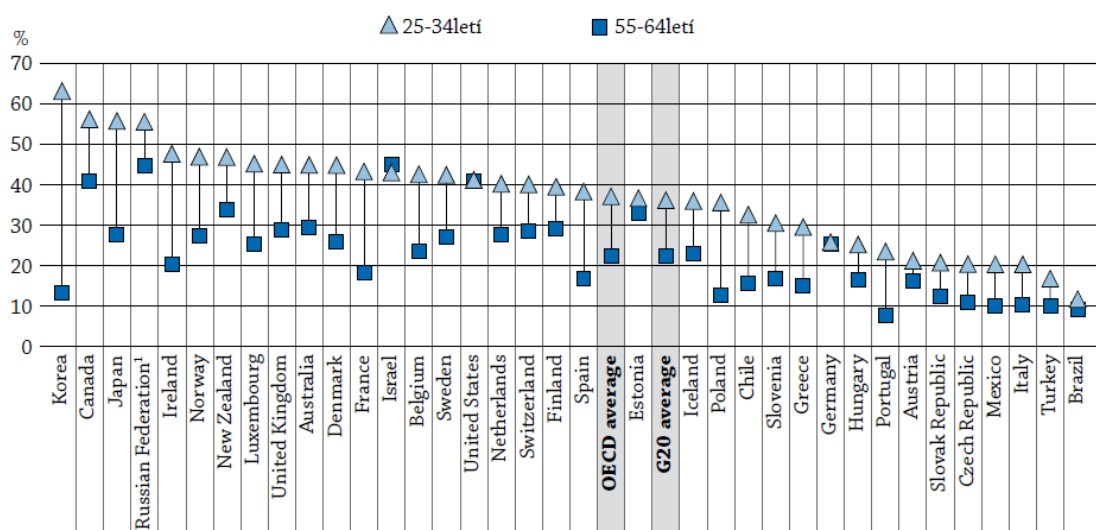
G20 – (skupina dvaceti), je nejdůležitějším neformálním fórem pro spolupráci v příslušných oblastech mezinárodní finanční a hospodářské agendy. Spojuje vyspělé a rozvíjející se ekonomiky na světě. Skládá se z 20 členů.⁷

ČR – Česká republika.

⁶ OECD. History. *OECD*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-03]. Dostupné na WWW: <http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36734103_1_1_1_1_1_1,00.html>.

⁷ Srov. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Fórum G20. *Vláda ČR 2009-2012*. [online]. 10.11.2008 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/forum-g20-44995/>>.

Graf 1 – Podíl obyvatel s terciárním vzděláním 2009⁸

Z grafu je zřejmé, že ve většině zemí je podíl obyvatel s terciárním vzděláním vyšší ve věkové skupině 25 – 34 let než ve věkové skupině 55 – 64 let. Česká republika se řadí mezi státy s nejmenším počtem obyvatel s terciárním vzděláním.

2. Další vzdělávání dospělých, které symbolizuje tak zvaný „druhý dech“ v maratonu zvaný „celoživotní vzdělávání“. Toto vzdělávání se uskutečňuje po skončení počátečního vzdělání, kdy dospělý neabsolvoval, nějakou jeho část a chce si toto vzdělání doplnit nebo rozšířit si své vzdělání v něčem jiném. Když se dospělý rozhodne vzdělávat, je důležité, aby si uvědomil, jaké vzdělání si vlastně chce doplnit. Proto se další vzdělávání dospělých dělí.⁹

Další vzdělávání dospělých zahrnuje:

- **Formální vzdělávání** je uskutečňováno především ve školských institucích, většinou je to vzdělání na sebe navazující např. středoškolské studium, po kterém navazuje bakalářské studium a další stupně vzdělání. Ukončení

⁸ ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ. České školství v mezinárodním srovnání. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [online]. 7.9.2010. [cit. 2012-02-04]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani?highlightWords=%C4%8Desk%C3%A9+%C5%A1kolstv%C3%AD+mezin%C3%A1rodn%C3%ADm+srovn%C3%A1n%C3%AD>>.

⁹ Srov. NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, *Strategie celoživotního učení* ČR. s. 7.

formálního studia je potvrzeno příslušným osvědčením. Výuka, organizace a hodnocení tohoto vzdělávání je vymezeno právními předpisy.¹⁰

- **Neformální vzdělávání** je uskutečňováno především v soukromých vzdělávacích institucích, ve kterých zajišťuje výuku kvalifikovaný lektor nebo učitel. Při úspěšném absolvování neformálního vzdělání například počítačového kurzu, získá absolvent doklad o absolvování. Jedná se tedy o doplnění či rozšíření vzdělání, nikoli o ucelený stupeň vzdělání jak je tomu ve formálním vzdělávání.¹¹

Neformální vzdělávání může dále členit na:

Další profesní vzdělávání – je vzdělávání dospělých spojené s pracovním životem dospělého. Tedy s jeho místem pracoviště, pracovní náplní a pracovního růstu. **Zájmové vzdělávání** – jedná se o vzdělávání především ve volném čase. Zájmové vzdělávání je zaměřeno na rozvoj osobních schopností a rozvíjení vlastních zájmových činností. **Občanské vzdělávání** – zahrnuje vzdělávací aktivity týkající se záležitostí občanského života¹²

- **Informální vzdělávání**, což vlastně zahrnuje veškeré nové vědomosti a znalosti kolem nás. Tyto znalosti si osvojíme, aniž bychom absolvovali formální či neformální vzdělání.¹³

Jak jsem již popsala, celoživotní vzdělávání je všude kolem nás během našeho celého života a v podstatě začalo již nástupem do mateřské školy pro někoho až povinnou školní docházkou. A mohla bych pokračovat dál a dál.

Proto dále popisovat celoživotní vzdělávání by se mohlo, zdát zaváděj z důvodu nepřesného vysvětlení, zaměření mé práce. Já se zaměřím na dospělé a na nabídku

¹⁰ Srov. NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, *Strategie celoživotního učení ČR*. s. 9.

¹¹ Srov. tamtéž, s.9.

¹² Srov. RABUŠICOVÁ, M., RABUŠIC, L., *Učíme se po celý život? O vzdělávání dospělých v České republice*. s.114-193.

¹³ Srov. NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, *Strategie celoživotního učení ČR*. s. 9.

celoživotního vzdělávání právě pro dospělé. Proto je ještě důležité vyspecifikovat pojem dospělý.

Dospělý – za dospělého je považován člověk, který dosáhl 18let. Období dospělosti můžeme rozčlenit na mladší dospělost (do 30let), střední dospělost (do 45let) a starší dospělost (do 60let). Dospělý člověk je považován za fyzicky i psychicky vyspělého jedince.¹⁴

Pro účely mé bakalářské práce je dospělý považován za člověka, který již opustil školní zařízení, má za sebou pracovní zkušenosti a uběhlo několik let, než se začne znovu vzdělávat.

1.2 Formy a způsoby celoživotního vzdělávání dospělých

V této kapitole bych ráda popsala aktuální formy vzdělávání dospělých a také jakými způsoby se dospělí mohou vzdělávat.

Podle Průchy a Míky je celoživotní vzdělávání proces, do kterého vstupuje (ať povinně či z vlastní volby) každý člověk během svého života a který poskytuje nejrozumnější typy a formy vzdělávání nabízené všemi možnými vzdělávacími institucemi, post-sekundárnímu i postgraduálnímu vzdělávání včetně rekvalifikačních, doplňujících, rozšiřujících kurzů, univerzity třetího věku a dalších.¹⁵

Při zaměření se na celoživotní vzdělávání dospělých bychom mohli vyspecifikovat základní formy vzdělávání dospělých a způsoby jak se dospělí mohou vzdělávat.

Formy vzdělávání dospělých:

- **Prezenční forma** – neboli denní studium je určeno hlavně pro studenty, kteří právě ukončili středoškolské studium nebo jiný druh studia a chtějí mít studium vysoké školy jako svoji hlavní činnost. Student prezenční formy studia má nárok na veškeré sociální výhody, které jsou se s tímto typem studia spojeny, jako stát

¹⁴ Srov. BOČKOVÁ, V., *Celoživotní vzdělávání – výzva nebo povinnost?* s. 17.

¹⁵ Srov. PRŮCHA, J., MÍKA, J., *Distanční studium v otázkách*, s. 5.

hradí zdravotní a sociální pojištění, slevy a další. Dospělí tuto formu vzdělávání nevyhledávají.¹⁶

- **Distanční forma (kombinovaná)** – poskytuje získání nových dovedností a vědomostí, pro ty, kteří se z různých důvodů nemohli účastnit prezenční formy studia. Podstatou distanční formy studia je oddělenost vyučující od studenta, kdy student využívá všech možných distančních komunikačních prostředků jako tištěné materiály, počítačové programy, CD nosiče, e-maily, počítačové sítě Internet. Výhodou distanční formy je časová flexibilita studia a věkové neomezení. Tato form vzdělávání je nejvíce využívána dospělými.¹⁷
- **E-lerningová forma** – E-learning je vzdělávání, které je poskytováno elektronicky, nezbytným prostředkem je počítač se softwarem a prohlížečem, který umožňuje pracovat v síti (Internet i Intranet). Tato metoda se v praxi využívá stále častěji.¹⁸

Způsoby vzdělávání dospělých:

- **Rekvalifikace** – Pomocí rekvalifikace mohou fyzické osoby získat zcela novou kvalifikaci daného oboru pro získání nového zaměstnání nebo pro udržení stávající pracovní pozice ve firmě. Rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace nebo jejího zvýšení, rozšíření či prohloubení dosavadní kvalifikace. Pro výběr a náplň rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových praktických a teoretických dovedností v rámci dalšího vzdělávání. Rekvalifikace jsou silným nástrojem v boji proti zvyšování nezaměstnanosti.¹⁹

¹⁶ Srov. EGER, L., DVOŘÁKOVÁ, E., *Centrum celoživotního vzdělávání*, s. 11.

¹⁷ Srov. tamtéž, s. 4-5.

¹⁸ Srov. tamtéž, s. 8-9.

¹⁹ Srov. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Rekvalifikace. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23.1.2012 [cit. 2012-02-15]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/rekvalifikace>>.

- **Doplňující kurzy a rozšiřující kurzy** – tyto kurzy slouží k doplnění stávajících znalostí v daném pracovním oboru, k oživení již zapomenutých znalostí a dovedností a k rozšíření a získání nových technik, stylů a umů v daném oboru.
- **Studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů a studium k prohlubování odborné kvalifikace** – tyto studijní programy jsou především zaměřeny na profesní rozvoj učitelů a pedagogů, kteří již mají nějakou praxi a chtějí si doplnit, zvýšit či rozšířit stávající kvalifikaci.²⁰
- **Školení a trénink** – jedná se o předávání teoretických a praktických znalostí školitelem. Většinou se řeší budoucí problém a jak na něj reagovat než stávající situace. Výuka probíhá formou ústní prezentace i praktických ukázek.²¹
- **Semináře** – je aktivní forma vzdělávání, kde se účastníci semináře aktivně podílejí na výuce.
- **Stáže** – je delší studijní pobyt s praktickou výukou.
- **Kurzy s určitým zaměřením (praktickou, teoretickou výukou)** – jedná se o vzdělávací kurz s určitým zaměřením.
- **Univerzita třetího věku** – forma vzdělávání pro starší občany, která přináší obrovskou možnost pro seniory jak již v pracovní neaktivním období naplnit svůj volný čas, naučit se novým dovednostem, získat nová přátelství, překonat pocit osamělosti a izolovanosti a zůstat i nadále lehce aktivní v dnešní hektické době.²²

²⁰ Srov. PEDAGOGICKÁ FAKULTA. Všeobecné informace. *Univerzita Karlova v Praze*. [online]. 2012. [cit. 2012-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.pedf.cuni.cz/index.php?menu=371>>.

²¹ Srov. PLAMÍNEK, J., *Vzdělávání dospělých*, s. 42.

²² Srov. UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU. Informace o Univerzitě třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 2012. [cit. 2012-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://u3v.upol.cz/u3v.php>>.

2 MOTIVACE VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

„Pojem motivace vysvětluje psychologické důvody chování, jeho subjektivní význam a současně vysvětluje pozorovanou variabilitu chování, proč se různí lidé orientují na různé cíle. Příkladem je různý způsob, jakým lidé uspokojují tytéž potřeby.“²³

„Motiv je pohnutka, příčina činnosti jednání člověka zaměřené na uspokojení určité potřeby.“²⁴

Ve všem co děláme, se ukrývá nějaká motivace ať už viditelná či skrytá a také ve všem co se stalo, děje či bude dít, můžeme vidět nějaký motiv. Na začátku každého většího úkolu, do kterého bychom se chtěli pustit, by si člověk měl klást tu nejdůležitější otázku „Proč?“. Proč se do toho vlastně pouštět, co z toho budu mít, co mi to dá? Motivace ve vzdělávání hraje důležitou roli.

Mezi silně motivované dospělé lidi, kteří se chtějí vzdělávat, řadíme hlavně ambiciózní dospívající jedince, jež mají přirozený zájem o vzdělání a chtějí uspět jak ve svém profesním životě, tak i v soukromém životě. Dále je určitě velmi silnou motivací nejistota pracovního místa nebo dokonce ztráta zaměstnání a s tím související předsudky, co vlastně budu dělat. Motivace proč se vzdělávat slouží k tomu, abychom nezakrněli, nezůstali na místě, měli impuls rozšiřovat své dovednosti i znalostní obzory.

Silnými motivy ke vzdělávání dospělých jsou:

- požadavek na doplnění, rozšíření formálního vzdělání ze strany zaměstnavatele
- hrozící ztráta pracovního místa z důvodu nízkého formálního vzdělání
- doplnění vzdělání z pocitu jisté nerealizovatelnosti v minulosti (dříve studovat nemohl z polického, sociálního, ekonomické stránky či jiného důvodu)
- rozšíření znalostí v daném oboru (zvědavost každého člověka)
- lepší finanční ohodnocení

²³ NAKONEČNÝ, M., *Motivace lidského chování*, s. 12.

²⁴ HARTL, P., HARTLOVÁ, H., *Psychologický slovník*, s. 3 27.

2.1 Důvody ke vzdělávání v dospělosti

Důvodů, proč se lidé rozhodnout studovat může být mnoho a je vždy lepší, když si tyto důvody začnou lidé uvědomovat sami, než když jsou jim podbízeny druhou stranou. V současné rychle se vyvíjející době, kdy jde důraz kladen nejen na technický rozvoj, ale také na znalostní rozvoj každého člověka a tak se není čemu divit, že skoro každý zaměstnavatel se snaží, „tlačí“ své zaměstnance aby se vzdělávali.

Vzdělání bylo, je a bude považováno za určitou záruku kvality člověka. Pokud má zaměstnavatel vzdělané zaměstnance, je skoro jisté, že se bude dařit i zaměstnavateli. A také je pravdou, že na určité pracovní pozice je vysokoškolské či jiné odborné vzdělání nutnost. I souboj na trhu práce bývá jedním ze silných hnacích motorů, který motivuje lidi k opětovnému studiu. To znamená, pokud chci lepší práci a plat, musím se vzdělávat. S tím souvisí si i jeden z nejčastějších důvodů, který vede dospělé znovu ke studiu nebo dalšímu vzdělávání a tím důvodem jsou peníze. Jak se říká „peníze jsou až na prvním místě“ a podle mého názoru je to pravda. Bez peněz to prostě nejde. Tím že je člověk dospělý přijímá za sebe určitou zodpovědnost a vznikají mu jisté povinnosti. Pokud si člověk zvýší se kvalifikaci, vystuduje další stupeň vzdělání má lepší předpoklady pro lepší finanční ohodnocení na trhu práce.

Dalším silným motivačním faktorem je zvědavost, či představivost. Lidé odjakživa mají touhu být něčím výjimečným. Bohužel v mládí se často nepovede studovat obor, který by nás naplňoval a pomáhal nám se seberealizovat, a proto se velice často stane, že až v pozdějším věku se lidé mohou přihlásit na obor, který opravdu studovat chtějí. Ačkoliv stále platí jistý kodex: Je jedno co studuješ, hlavně že má diplom; v posledních letech mám pocit, že tento trend je na ústupu a lidé se více začínají věnovat oborům, které je baví nebo o kterých si myslí, že je v budoucnu uspokojí. Navíc studium skloubené s dosavadními zkušenostmi získává na intenzitě a efektivitě. I studium může přinášet jakési sebeuspokojení, vysoce ambiciózní člověk vyhledává životní výzvy a právě dosahování na jednotlivé stupně vzdělání mohou být touto výzvou.

Také pro seniory, kdy můžeme říct, že hlavní nabídkou celoživotního vzdělávání je Univerzita třetího věku, se možnost „znovu zapojení“ do aktivního života stává obrovským hnacím motorem proč se vzdělávat.

2.2 Problémy ve vzdělávání dospělých

Podle mého názoru je největší problém ve vzdělávání dospělých jejich finanční situace, kde podle internetového portálu Novinky.cz až třetina Čechů neušetří ani korunu měsíčně. Podle průzkumu kdy v minulém roce ušetřilo do 2 500Kč 28% lidí, letos počet klesl na 20%. Průměrná částka úspory je 500Kč měsíčně.²⁵

Podle těchto informací je potom jednoznačné, proč se lidé nechtějí, tedy spíše nemohou dále vzdělávat. Avšak peníze nejsou jedinou překážkou ve vzdělávání dospělých.

Při vzdělávání dospělých dochází velmi často k problémům s udržení pozornosti, protože neřeší už jen samotné studium, ale také existenční povinnosti (jako je zabezpečení rodiny, fungování firmy a další.). A ačkoliv bychom u dospělého člověka, u kterého předpokládáme jistou dávku moudrosti a především uvědomělosti, která také z části vedla k tomu, že se rozhodl studovat, bývá opak realitou. Je proto nesmírně důležité, aby učitel věnující se výuce dospělých studentů vždy našel způsob, jak udržet studentovu pozornost, zaujal svým výkladem, avšak nedal dospělému pocítit, že právě student je v tomto „vztahu“ slabším partnerem z důvodu, že se již nevzdělával dříve, že se vrátil do studia až teď. Je velmi pravděpodobné, když se vrací dospělý ke studiu, že jeho vyučující, bude i o několik let mladší než on a právě v této situaci je důležité, aby mezi vyučujícím a studentem byl jakýsi vzájemný respekt a tolerance, vždyť se nevrátil zpět k výuce, aby byl ponižován, že nestihl naučit zadanou látku (protože zrovna rodila jeho žena, dítě mělo horečku a nastaly další neodkladné povinnosti) ale, aby měl možnost naučit se něco nového a pokud neměl dostatek času se připravit, aby to vysvětlil a pokusil se i „z patra“ povědět něco o dané látce. Velkou výhodou dospělých, kteří se mají, tu chuť se dále vzdělávat jsou jejich již dosažené zkušenosti. Díky nim mají lepší schopnost vstřebat nové informace, protože jsou schopni to aplikovat do vlastní praxe, to u mladých lidí, kteří například studují školu bez přerušení, bývá častý problém, mají horší schopnosti představy o dané látce, protože nemají tu možnost srovnání s praxí.

²⁵ Srov. NOVINKY.CZ. Třetina Čechů letos neušetří ani korunu. *Novinky.cz* [online]. 20.3.2012 [cit. 2012-03-21]. Dostupné na WWW: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/262400-tretina-cechu-letos-neusetri-ani-korunu-mesicne.html>>.

Dále se musí vyučující umět vypořádat s nemotivačními prvky ke vzdělávání, jakými jsou například časová náročnost, většina vzdělávacích programů nebo především studium dalšího stupně vzdělání na vysokých školách, jsou časově velmi náročné. Z vlastní zkušenosti, jakožto maminka 4leté dcery mohou říct, že být matkou, pracovat a ještě u toho studovat je velmi náročné. Den má pouze 24 hodin a nejde se všemu věnovat na 100%, proto vždy jedna část je ošizená. A to může být nepříjemné hlavně v situaci, kdy například kvůli vzdělávání a rodině lehce polevíme v práci, zaměstnavatel to pozná a jeho reakce je samozřejmě negativní, nepodporující. V tu chvíli může přijít i zlomový bod proč právě jednu věc ukončit a jelikož práce zajišťuje finance na existenční potřeby a rodina prostě „opustit“ nejde, přichází možnost, že jediné čeho se můžeme vzdát je právě vzdělávání.

Se vzděláváním dospělých souvisí i další problémy jako jsou jejich každodenní starosti, únava z práce, ale třeba i nevhodné složení výukové skupiny, kdy člověk již není odkázaný na situaci, kdy se ve třetí třídě musel nechat „terorizovat“ Aničkou, protože byla silnější, ošklivější a pokud se s ní nikdo nekamarádil, tak mu provedla nějakou ošklivost. V tomto věku si dospělý může vybírat kdy, kde a jaké vzdělávání absolvuje a pokud například nastane podobný problém, má možnost své vzdělávání kdykoliv přerušit a změnit. Je tedy důležité aby se dospělí ve vzdělávání cítili dobře.

Můj osobní názor na celou situaci je takový, že v poslední době můžeme pozorovat výrazné zlepšení. Současná politika považuje vzdělávání dospělých za více prioritní, než jak tomu bylo doposud. A i sama uvědomělost dospělých, že vzdělávání není jen otázkou dětství a mládí, více přispívá k rozvíjení a vzdělávání se v dospělosti.

Přesto hlavními důvody bránící ve vzdělávání se v pozdějších letech patří stále přetrvávající faktory:

- finanční situace
- nedostatek času
- negativní podpora ze strany zaměstnavatele
- chybějící péče o děti
- nedostatek informací
- nezájem o další vzdělání
- pohodlnost

2.3 Překážky při snaze o celoživotní vzdělávání dospělých

V této kapitole bych se chtěla věnovat důvodům, proč není jednoduché se začít vzdělávat v dospělosti a upozornit na překážky v celoživotním vzdělávání dospělých.

Postoj k celoživotnímu vzdělávání dospělých je ještě spoustou lidí chápána jako jakási nepotřebná věc. Vzdělávání si spojují pouze se studiem dětí a mládeže. Lidé mají ještě zažitý zvyk, že s ukončením školní docházky vzdělávání končí a že není povinnost se dále vzdělávat.

Ne však všichni vnímají, že by se dospělý člověk už neměl dále vzdělávat. Rozdílnost na další vzdělávání dospělých záleží na úrovni vzdělanosti dospělých, kdy je jakýsi předpoklad, že vzdělaní lidé se budou dále vzdělávat a povedou k tomuto trendu i své děti a okolí. Naopak lidé s dosaženým nižším vzděláním nepovažují za potřebné se dále vzdělávat, protože jsou spokojeni sami se sebou a tudíž necítí potřebu ani vzdělávání vyhledávat či se o něj zajímat. Dále rozdíly mezi ženami a muži, kdy muž je všeobecně vnímán za tvora silnějšího, vůdčího typu a proto i tendence se dále vzdělávat a být vždy „o krok napřed“ bývají silnější než u žen. Můžeme vidět i rozdíly vnímání celoživotního vzdělávání mezi mladší věkovou skupinou a starší věkovou skupinou. Mladí více vnímají trend, že vzdělávat se brzy stane součástí běžného života každého z nich. Oproti tomu naši starší spoluobčané mají zafixovaný opak.

Mezi další překážky řadíme časovou náročnost vzdělání, kdy dospělí řeší otázku, jestli věnovat čas vzdělání nebo rodině. A také financování vzdělávání je velkým problémem. Vzdělání není levná záležitost, a pokud není dostatek financí na běžný život nebo raději lidé investují své peníze do něčeho, co peníze dále vydělá, než do vzdělávání. I když jaká je lepší investice než do sebe samého? To, co se jednou naučíme, už nám nikdo nevezme. Ale i přes tyto argumenty proč se dále vzdělávat, patří financování mezi největší překážky ve vzdělávání dospělých.

Další obtíží je určitě dostupnost ke vzdělávání. Kdy jak je známo, ve větších městech je více možností a příležitostí pro všechno než ve městech malých. Samozřejmě i širší možnost vzdělávání. A proto pro lidi z vesnic a malých měst mohou mít problém s dostupností ke vzdělávání. Je daleko jednodušší přestat řešit dostupnost ke vzdělávání než se zabývat způsobem jak se ke vzdělávání dostat, protože

s dostupností jsou samozřejmě spojené i větší výdaje, vyšší časová náročnost na úkor rodiny, práce i volného času.

Překážkami mohou být i negativní reakce rodiny či okolí, kdy rodina staví potencionálního účastníka do nepříjemné pozice výběru. Vzdělávání nebo rodina. I reakce okolí, které může znepríjemňovat a negativně vnímat další vzdělávání svého kolegy bývá velmi nepříjemná a pokud je jedinec slabší povahy podřídí se okolí, než aby bojoval za vlastní názor.

Donedávna bylo jakési nepsané pravidlo, že lidé se studiu věnují v mládí, pak pracují na kariéře, následuje zakládání rodiny (což hlavně omezilo ženy, mateřská dovolená) a v pozdějším věku už jen odpočívají. Ovšem současná situace, kdy se neustále prodlužuje věk odchodu do důchodu, kdy člověk je déle fyzicky i psychicky aktivní než v minulosti, vede k novému trendu – vzdělávat se v jakémkoliv věku. A proto i nabídka celoživotního vzdělávání dospělých má tendenci růst.

Trend vzdělávat se má podporu i v současné politické situaci, kdy je kladen důraz na sociální přístup k občanům, snaží se poukázat, jak je důležité mít zaměstnání, udržet si ho a být kvalitním zaměstnancem. U toho samozřejmě nezapomíná vyzdvihnout důležitost rodiny. Kdy právě na jedné straně je ta fyzická rodina jako manžel, manželka s dětmi a na druhé straně je to právě zaměstnání, které se stává takovou druhou rodinou každého z nás. Běžný člověk tráví 8 hodin spánkem, 8 hodin v zaměstnání a 8 hodin s rodinou, což v postavení zaměstnání versus rodina je poměr 1:1. Proto například ztráta zaměstnání může být pro člověka zdrcující až existenční. Ztrátu zaměstnání můžeme přirovnat situaci jako je rozvést se

Z těchto a ještě mnoha dalších důvodů se více a více začíná rozvíjet trend vzdělávání se ať už formálním způsobem ve školách či neformálně pomocí dostupných vzdělávacích institucí v pozdějších letech života. Dostává se do popředí situace, kdy je normální začít ve 30 letech studovat vysokou školu, ve 40 letech prohloubit své dosavadní kvalifikace a tím začít něco nového nebo v 50 letech jít do rekvalifikace a z učitelky se stát například kadeřnicí.

Trend celoživotního vzdělávání se bude určitě rozvíjet dál a bude nejen normální se vzdělávat, ale dokonce to bude absolutní nutností. Kdy určitě poroste nejen počet vysokoškolsky vzdělaných lidí, ale také poroste počet lidí, dospělých, kteří se budou vzdělávat i po studiu během svého zaměstnání a také ve věku kdy ji ž nebudou pracovně

aktivní. Protože nejen vysokoškolský titul bude hmatatelným důkazem o vzdělání, ale také poroste úroveň neformálního vzdělávání a bude tedy zárukou, že člověk má jisté kvalitně nabitě znalosti.

Silnou motivací, hlavním důvodem i největší překážkou ve vzdělávání jsou peníze. Právě ty peníze, které dospělí silně motivují, proč se vzdělávají. Vidina lepší finančního ohodnocení díky kvalitnějšímu vzdělání je hlavním důvodem. Ale právě tyto peníze, kvůli kterým se dospělý rozhodne jít vzdělat, se stávají největší překážkou, proč se dospělí více nevzdělávají. Nic není zadarmo a i vzdělávání stojí peníze, některé vzdělávání i mnoho peněz.

3 NABÍDKA CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH V OLOMOUCI

V této části práce budu analyzovat nabídku celoživotního vzdělávání pro dospělé v Olomouci. Jak již víme z předchozí kapitoly, dle členění celoživotního vzdělávání, patří do skupiny vzdělávání dospělých tyto formy vzdělávání: formální vzdělávání, neformální vzdělávání a informální vzdělávání dospělých. Jelikož popsat nabídku informálního vzdělávání by bylo jako počítat hvězdy na obloze, zaměřím se na nabídku celoživotního vzdělávání dospělých formálního a neformálního vzdělávání. Důležité je také zopakovat, že chci analyzovat nabídku celoživotního vzdělávání pro dospělé, protože je již víme, za celoživotní vzdělávání v podstatě považováno vzdělávání v jakémkoliv věku a mohlo by se stát, že v analýze byla popsána celá nabídka celoživotního vzdělávání tedy od mateřských škol až po Univerzitu třetího věku. Proto tedy vyzdvihuji, že cílem následujících kapitol je analyzovat nabídku celoživotního vzdělávání pro dospělé.

V Olomouci poskytují nabídku celoživotního vzdělávání formálního vzdělávání dvě vysoké školy. A to Moravská vysoká škola a Univerzita Palackého.

Nabídku celoživotního vzdělávání neformálního vzdělávání podle mého hledání nabízí 102²⁶ poskytovatelů v Olomouci.

Dle Českého statistického úřadu má město Olomouc 100 233²⁷ obyvatel evidovaných k datu 1. 1. 2011, a je tak evidováno jako šesté největší město co do počtu obyvatel.

Každá forma celoživotního vzdělávání dospělých má své zastoupení buď u formálního vzdělávání, nebo neformálního vzdělávání dospělých

Díky své velikosti a počtu obyvatel, které město Olomouc má je zde i široká nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci. Nejdříve se zaměřením na formální vzdělávání dospělých v Olomouci, kterou v následující kapitole popíši a v další kapitole udělám vyhodnocení nabídky formálního vzdělávání dospělých v Olomouci.

3.1 Analýza nabídky formálního vzdělávání dospělých v Olomouci

Formální vzdělávání, jak již bylo popsáno, se realizuje především ve školních institucích, školách. Toto vzdělávání má svoje funkce, cíle a organizační formy vyspecifikované právními předpisy. Toto vzdělávání, je navazujícím stupněm vzdělání na již předchozí dosažené vzdělání, bez kterého by další formální vzdělávání nemohl být uskutečněno. V praxi to znamená, že pokud chci jít studovat vysokou školu, musím mít doklad o úspěšném ukončení střední školy s maturitní zkouškou, tedy mít maturitní vysvědčení.

V rámci koncepce celoživotního vzdělávání nabízí město Olomouc poměrně širokou nabídku možností, jak mohou dospělí lidé uspokojit svoji touhu po vzdělávání se. Je to dáno především tím, že Olomouc je studentské město a jako takové disponuje dostatečnou kapacitou pro rozvoj formálního vzdělávání dospělých.

²⁶ Podle Vlastního vyhledání na WWW: <<http://www.google.cz/>>.

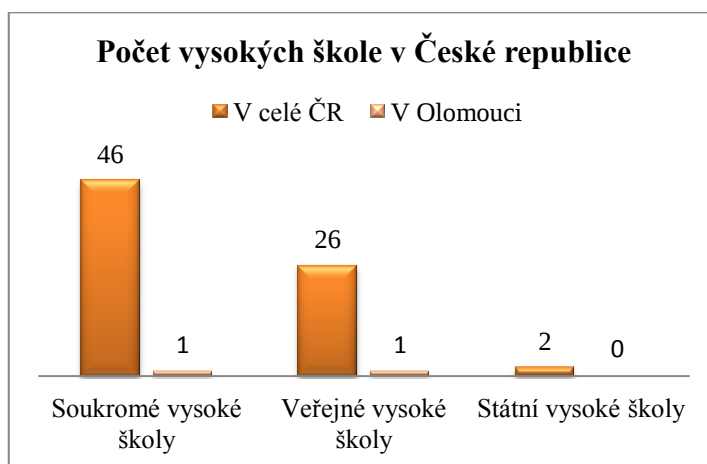
²⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo v Olomouckém kraji v roce 2011 (předběžné údaje). *Krajská správa ČSÚ v Olomouci*. [online]. 31.12.2011 [cit.2012-02-14]. Dostupné na WWW: <http://www.olomouc.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_v_olomouckem_kraji_v_roce_2011_%28predbezne_udaje%29>.

Zejména pak Univerzita Palackého a Moravská vysoká škola jsou nejsilnějšími zástupci šíření formálního vzdělávání, kteří společně poskytují možnost vzdělávat se širokému spektru zájemců bez ohledu na věk.

Členění vysokých škol z hlediska zřizovatele, je následující: **Veřejné** (zřizované zákonem). **Soukromé. Státní** (pouze vysoké školy vojenské a policejní) zřizované zákonem a řízené příslušnými ministerstvy²⁸

Členění vysokých škol z hlediska poskytovaných studijních programů, je následující: Vysoké školy **univerzitního typu** (může nabízet bakalářské, magisterské i doktorské studijní programy, člení se na fakulty a dále pak na katedry). Vysoké školy **neuniverzitní typu** nabízí bakalářské studijní programy a může i uskutečňovat magisterské studijní programy, ne však doktorské studijní programy a hlavně se nečlení na fakulty jako vysoké školy univerzitního typu.²⁹

Graf 2 – Počet vysokých škol v České republice³⁰

²⁸ NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. Terciární vzdělávání. *NÚOV*. [online]. 2008 [cit.2012-02-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.nuov.cz/terciarni-vzdelavani>>.

²⁹ NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. Terciární vzdělávání. *NÚOV*. [online]. 2008 [cit.2012-02-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.nuov.cz/terciarni-vzdelavani>>.

³⁰ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A MLÁDEŽE. Přehled vysokých škol. *MŠMT 2006*. [online]. 2006 [cit. 2012-3-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>.

Z grafu vyplývá celkový počet poskytovatelů formálního vzdělávání v České republice, což je 74 vysokých škol. Z toho 46 soukromých vysokých škol, 26 veřejných vysokých škol a 2 státní vysoké školy. V Olomouci je jedna soukromá vysoká škola a to Moravská vysoká škola a jedna veřejná vysoká škola a tou je Univerzita Palackého.

3.1.1 Moravská vysoká škola Olomouc (MVŠO)

Zaměření Moravské vysoké školy je na oblast ekonomie a managementu, z důvodů chybějící nabídky vysokoškolského studia tohoto zaměření. Hlavním cílem této vysoké školy je „vyprodukovat“ vysokoškolsky vzdělané, profesionálně zaměřené ekonomicko-manažerské jedince, kteří vnesou na trh práce „vlastní kůži“ s nově nabytými ekonomicko-manažerskými znalostmi a prosadí se hlavně v sektoru státní správy, sektoru služeb a v podnicích s výrobním, obchodním a ekonomickým řízením.

Tato vysoká škola je z hlediska zřizovatele soukromou a z hlediska studijních programů vysokou školou neuniverzitního typu, což jak jsem popsala v minulé kapitole, znamená, že se zaměřuje především na bakalářské studijní programy, které poskytuje – Podniková ekonomika a management, Management a ekonomika ve veřejném sektoru, Podnikové a informační systémy. MVŠO nabízí tyto studijní obory studovat jak v prezenční formě (studium se stává hlavní náplní student), tak ve formě kombinované (které je pro dospělé daleko výhodnější z hlediska času). Studium každého bakalářského studijní oboru na MVŠO trvá 3 roky, kdy studium probíhá v zimním a letním semestru. Splněním všech studijních požadavků během doby studia, zakončením státní závěrečnou zkouškou se absolvent stává držitelem titulu bakalář a dostává vysokoškolský diplom o absolvování studia.

Jelikož je MVŠO soukromou školou hradí školné všichni studenti (na veřejných školách si prezenční studenti studium nehradí, tedy pouze do 26 let) sami a to ve výši 15 000 Kč za semestr.³¹

MVŠO může uskutečňovat i magisterské studijní programy, ne však doktorské studijní programy. Avšak současné době zatím neposkytuje studium magisterského

³¹ Srov. ³¹ MORAVSKÁVYSOKÁ ŠKOLA. O MVŠO. *MVŠO o.p.s.* [online]. 2012 [cit.2012-02-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvso.cz/o-mvso/>>.

studia, ale připravuje žádost o akreditaci magisterského studia v oboru „Podniková ekonomika a management“. Oproti tomu nabízí prestižní studium MBA (Master of Business Administration) na kterém spolupracuje s Pražskou mezinárodní manažerskou školou při VŠE Praha. Pro další vzdělávání dospělých nabízí také Energetický kurzy a kurzy Facility Managementu, kdy při úspěšném absolvování těchto kurzů, obdrží absolvent mezinárodně uznávaný certifikát.

Obrázek 2 - Logo Moravské vysoké školy Olomouc³²

3.1.2 Univerzita Palackého v Olomouci

Jde o jednoho z největších poskytovatelů formálního vzdělávání v České republice. Univerzita Palackého v Olomouci je nejstarší vysokou školou na Moravě. Díky této univerzitě má Olomouc přídavek „studentské město“, není divu, když na ní studuje až 23 000 studentů, což tvoří celou pětinu obyvatel města Olomouce. Již z názvu vyplývá, že jde, o vysokou školu univerzitní typu, to znamená, že může a hlavně poskytuje bakalářské, magisterské i doktorské studijní programy a také se člení

³² MORAVSKÁVYSOKÁ ŠKOLA. Logo MVŠO. *MVŠO o.p.s.* [online]. 2012 [cit.2012-02-14]. Dostupné na WWW: <http://apache.mvso.cz/images/logo_mvso_male.jpg>.

a to na 8 fakult (Cyrilometodějská fakulta, Lékařská fakulta, Filozofická fakulta, Přírodovědecká Fakulta, Pedagogická fakulta, Fakulta tělesné kultury, Právnická fakulta, Fakulta zdravotních věd).³³

Univerzita Palackého díky svým obrovským kapacitám může nabídnout opravdu širokou nabídku vzdělávání, a to ve formě, vysokoškolského vzdělávání, celoživotního vzdělávání a Univerzity třetího věku. Základní nabídka řádného vysokoškolského studia probíhá v bakalářském, magisterském i doktorském studijním programu, v prezenční i kombinované formě. Dospělý, který se rozhodne studovat (nyní považujeme dospělého za staršího 26 let) si hradí školné, toto školné je závislé na druhu studia. Student, pokud navazuje ze střední školy na bakalářské nebo pak i další magisterské studium v prezenční formě, si školné nehradí, protože má status studenta. Nabídka studijních oborů je na Univerzitě Palackého obrovská a její zaměření vychází z poskytujících fakult, kde těchto 8 fakult, které Univerzita Palackého má, nabízí okolo 300 studijních oborů dle zaměření. A to na přírodní vědy, zdravotní vědy, na pedagogiku, na filozofii, teologii, lékařství, právo a tělesnou výchovu. Takže výběr možnosti studijního oboru, je opravdu rozsáhlý a záleží jen na požadavku dospělého, co ji přeje studovat. Zakončení tohoto studia probíhá dle právních předpisů, státní závěrečnou zkouškou a z úspěšného absolventa se stává držitel bakalářského titulu, magisterského titulu nebo doktorského titulu.

Dále, jak jsem již zmínila, nabízí Univerzita Palackého také velkou škálu možností celoživotního vzdělávání. Kde tuto nabídku přímo poskytují jednotlivá střediska Univerzity Palackého v Olomouci.

Střediska při Univerzitě Palackého poskytující celoživotní vzdělávání:

- Středisko distančního vzdělávání – Cyrilometodějská fakulta UP
- Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty UP
- Středisko celoživotního vzdělávání Pedagogické fakulty UP
- Centrum dalšího vzdělávání Právnické fakulty UP
- Oddělení dalšího vzdělávání a podpory výuky – Fakulta tělesné kultury

³³ UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. O Univerzitě. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 18.1.2011 [cit.2012-03-23]. Dostupné na WWW: <<http://www.upol.cz/o-univerzite/>>.

Tyto střediska nabízejí programy celoživotního vzdělávání jako bakalářské tříleté studium, magisterské dvouleté studium, doktorské tříleté nebo čtyřleté studium, kurzy k prohlubování odborné kvalifikace, studium k rozšíření odborné kvalifikace, studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů, zájmové kurzy a semináře.

Poslední nabídkou celoživotního vzdělávání Univerzity Palackého je Univerzita třetího věku, kdy tato nabídka už není pro dospělé (jak definujeme dospělého pro tuto práci), ale spíše pro starší dospělé ve věku 55let a výše. Toto studium je zaměřeno pro lidi, kteří již nejsou pracovně aktivní, ale nechtějí se stát úplně nepotřebnými, odklonit se od lidí a zakrýt s dosavadními znalostmi. Naopak právě pro starší dospělé je tato forma studia vynikajícím prostředkem jak neustále „jít s dobou“.

Obrázek 3 – Logo Univerzity Palackého v Olomouci³⁴

³⁴ UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Logo UP. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 22.3.2012 [cit.2012-03-23]. Dostupné na WWW: <http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/JVS/UP/UPznacka-cernobile-provedeni-s-textem.jpg><<http://www.upol.cz/skupiny/verejnosti-a-mediim/ke-stazeni/>>.

3.1.3 Komparace podle zaměření studijních programů a formy zřízení

Po provedení analýzy dvou nejvýznamnějších poskytovatelů formálního vzdělávání dospělých v Olomouci, budu v této kapitole tyto dva poskytovatele komparovat podle zaměření studijních programů a formy zřízení.

	Moravská vysoká škola Olomouc	Univerzita Palackého v Olomouci
Druh vysoké školy z hlediska zřizovatele a z hlediska poskytovaných studijních programů	Soukromá vysoká škola, neuniverzitního typu	Veřejná vysoká škola, univerzitního typu
Zaměření vysoké školy	Ekonomicko-manažerské	Přírodovědecké, filozofické, pedagogické, teologické, lékařské, právní, přírodní a zdravotní vědy, tělesná výchova
Typ studia	Bakalářské	Bakalářské, magisterské, doktorské
Školné	Platí každý student (do 26 let i od 26)	Podle věku (do 26let neplatí, od 26 platí jistou část)
Další možnost vzdělávání	Ano	Ano

Z tabulky je zřejmé, že tito dva poskytovatelé celoživotního vzdělávání pro dospělé jsou zcela rozdílní. Jsou to sice obě vysoké školy, ale každá je zcela jiná. Moravská vysoká škola je soukromá, neuniverzitního typu oproti Univerzitě Palackého, která je vysokou školou veřejnou, univerzitního typu. Z toho i vyplývá možnost studijních programů, kdy Univerzita Palackého nabízí tři typy a Moravská vysoká škola pouze jeden. Moravská vysoká škola sice může mít i magisterský program, avšak v současné době ho ještě nenabízí. V tomto ohledu je na tom Univerzita Palackého daleko lépe, jelikož nabízí širší škálu typů studia. Sice Univerzita Palackého poskytuje větší nabídku s širším zaměřením, ale nenabízí právě ekonomicko-manažerské zaměření. Kdy po tomto typu vzdělávání je velmi velká poptávka. Důvodem je jakýsi kariérní růst jedince, kdy on sám ještě neví, v čem přesně by se chtěl v životě seberealizovat, ale má ctižádost a tah na bránu a proto je vysoká škola ekonomického zaměření tím správným rozhodnutím. Taky ekonomika je dennodenně diskutovaným

tématem, o kterém se dočítáme nejen v tisku, ale její vlivy se projevují všude kolem nás, a stává se tak velmi zajímavým oborem ke studiu. Podle školného se mi jeví lepší Moravská vysoká škola, a to z důvodu jasné přehlednosti, kdy každý student v jakémkoliv věku platí stejnou částku. V mnoha zemích je samozřejmostí platit školné a myslím si, že by mělo být zpoplatněno veškeré vysokoškolské studium, protože vysoká škola je přípravou na život a v životě se nás nikdo neptá, jestli za něco chceme platit nebo ne. Prostě pokud člověk něco chce, musí za to zaplatit. Co se týká samotného vzdělání, podle mého názoru nejde ohodnotit penězi. Je to investice do „vlastního“ do něčeho co nám už nikdo nikdy nevezme a proto by jistý, myslím si, že při dnešním životním stylu vysokoškoláků a mnoha možnostech každého z nich, poplatků za studium v podobě školného měl existovat. Například já, když jdu do vzdělávání – studium vysoké školy, musím zajistit pro svoji dceru hlídání. Toto hlídání mi zajišťuje slečna, která právě studuje Univerzitu Palackého obor práva a má čas si při studiu přivydělávat, kdy hlídání ji zabere asi 6 hodin týdně a k tomu má ještě další přivydělávání jako pomocná uklízecká síla ve Fakultní nemocnici Olomouc a ještě, když se jí naskytne možnost jednorázových přivýdělků, vždy je přijme. Z toho mi vyplývá, že i přes to, že studuje vysokou školu v prezenční formě a je tedy studium její hlavní náplní, má tolik času nebo spíše umí si uspořádat svůj čas tak kvalitně, aby zvládala jak studium, tak i drobné brigády, které ji přinesou finanční odměnu. Nevím přesně kolik je schopna si měsíčně, ročně vydělat, ale určitě by tyto částky stačily na pokrytí školného.

Ve srovnání další možnosti vzdělávání poskytují obě vysoké školy tuto možnost. Samozřejmě Univerzita Palackého díky své velikosti a počtu zaměření, nabízí daleko širší nabídku jednotlivých vzdělávání.

Celkově bych shrnula nabídku celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci – formální vzdělávání jako zajímavou a určitě velmi obsáhlou. Pokud by zde byla jen Univerzita Palackého, bylo by tato nabídka dozajista také velmi obsáhlá, ale díky doplnění chybějícího „kusu“ v nabídce čímž je ekonomicko-manažerské zaměření, se stala tato nabídka celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci – formální vzdělávání, skoro dokonalou. Forma prezentace a přehlednost nabídky celoživotního vzdělávání pro dospělé – formální vzdělávání je velmi kvalitní a i možnost vyhledávání těchto informací o nabídce je skvělá – v médiích a také z povědomí absolventů těchto vysokých škol i jejich současných studentů.

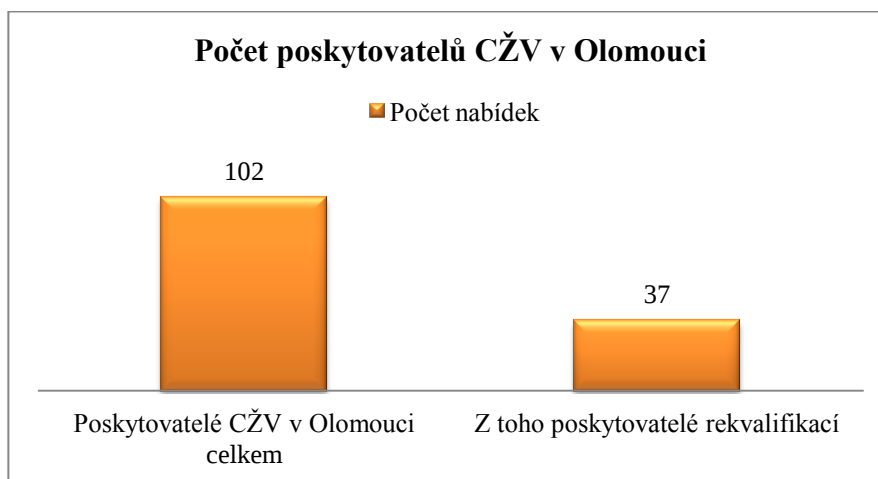
3.2 Analýza nabídky neformálního vzdělávání dospělých v Olomouci

Za neformální vzdělávání dospělých považujeme, jen pro zopakování, získání nových znalostí a dovedností pro zlepšení své společenské i pracovní pozice. Toto vzdělávání poskytují sami zaměstnavatelé, soukromé instituce, úřad práce nebo i živnostníci. Podmínkou však musí být, že školitel takového vzdělávání musí mít danou odbornost. Samotné získání neformálního vzdělání nevede k získání určitého stupně vzdělání, ale pouze rozšíření znalostí a dovedností.

Podle mého hledání nabídky celoživotního vzdělávání pro dospělé, jak jsem již zmínila, je 102³⁵ poskytovatelů v Olomouci.

Všichni tito poskytovatelé nabízí nějakou formu celoživotního vzdělávání pro dospělé, nejčastěji se však setkáváme s rekvalifikacemi, doplňkovými kurzy, rozšiřujícími kurzy, semináři, školeními a kurzy s různým zaměřením pro získání nových znalostí a dovedností.

Graf 3 – Počet poskytovatelů CŽV v Olomouci³⁶

Z následujícího grafu, vyplývá celkový počet 102 poskytovatelů, kteří nabízejí jednu nebo více forem celoživotního vzdělávání pro dospělé. Dále, že z celkového počtu 102 poskytovatelů celoživotního vzdělávání v Olomouci, jich 37 poskytuje rekvalifikace, což je více jak třetina nabídky. Z tohoto důvodu dále budu analyzovat

³⁵ Podle Vlastního vyhledání na WWW: <<http://www.google.cz/>>.

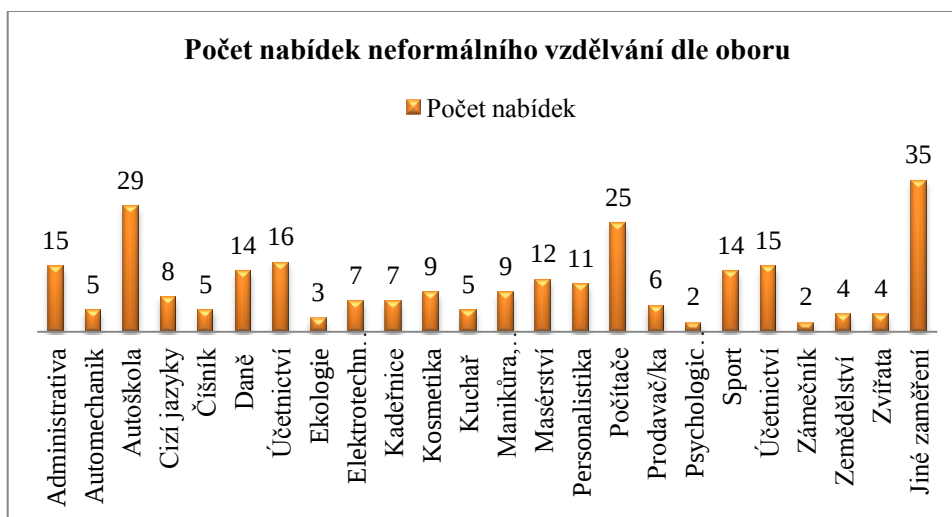
³⁶ Podle Vlastního vyhledání na WWW: <<http://www.google.cz/>>.

nabídku neformálního vzdělávání dospělých obecně a pak se zaměřím na jednoho z nejvýznamnějších poskytovatelů rekvalifikací, a to na Úřad práce Olomouc.

Poskytovatelé neformálního vzdělávání dospělých v Olomouci a jejich nabídka vzdělávání dle oboru

Poskytovatelů neformálního vzdělávání v Olomouci je podle mnou dohledaných údajů 102, přičemž tento údaj nemusí být konečný s tím, že při vypracování této práce vycházím pouze z obecně dostupných zdrojů. Stejně tak, jak víme, svět je v pohybu, a co bylo aktuální dnes, nemusí platit zítra. Mně se podařilo roztřídit nabídku neformálního vzdělávání od poskytovatelů podle jejich zaměření na vzdělávání následovně:

Graf 4 – Počet nabídek neformálního vzdělávání dle oboru³⁷

Podle grafu je zřejmé, že vede v počtu nabídek dle zaměření autoškola, tento fakt je dán situací, kdy každý mladý člověk se v 18letech stane dospělým a může si pořídit řidičský průkaz, avšak ne všichni mají právě v 18letech peníze pořídit si řidičský průkaz a co víc k němu důležitou věc a tou je automobil. A proto mnoho dospělých si řidičský průkaz dodělává až je schopno si automobil pořídit nebo tuto dovednost řídit vyžaduje jeho zaměstnání (zde je i pro vlastníky řidičských průkazů možnost rozšířit si řidičské oprávnění na jiný dopravní prostředek). Dále počítačové vzdělávání má velkou nabídku, kdy tato nabídka je podnícena neustálým technickým rozvojem a přináší sebou mnoho

³⁷ Podle Vlastního vyhledání na WWW: <<http://www.google.cz/>>.

novinek. Ze zkušenosti okolí vím, jak právě technika může znepríjemnit život a proto počítačové vzdělání ať už nižší či vyšší úrovně, je právě hodně vyhledávaným vzděláváním. I další nabídky vzdělávání dospělých mají své zastoupení. Nabídka „jiného zaměření“ obsahuje různá zaměření jako například knihovník, znaková řeč, krupíér, detektiv a další, většinou je ojedinělá tato nabídka vzdělávání, myslím si, že je to z důvodu velikosti města. Nabídka vzdělávání obecně je vždy vyšší ve větších městech, což je dáno počtem obyvatel, počtem pracovních míst, druhem zaměstnání i poptávce po vzdělávání.

Kdo mohou být uchazeči o neformální vzdělávání

Protože se pořád pohybujeme ve všeobecném popisování neformálního vzdělávání dospělých v rámci celoživotního vzdělávání, není lehké popsat, kdo vlastně jsou uchazeči.

Základní podmínku dosažení 18 let musí splňovat všichni uchazeči o neformální vzdělávání dospělých. Zda pak dodrželi i následují – po ukončení počátečního vzdělávání, absolvování prvního zaměstnání a uběhnutí více let od zapojení se znovu do vzdělávání – jak jsem již zmínila, ve vysvětlení kdo je pro moji práci považován za dospělého, je otázkou. Za předpokladu, že ano. Může být uchazečem o neformální vzdělávání dospělých teoreticky každý. V praxi se setkáváme s lidmi každého věku, 30letá žena po mateřské dovolené si doplní vědomosti o novelizaci zákona, aby se znovu mohla vrátit do práce a necítila se špatně vedle kolegů, kteří nezameškali 3 roky v práci. Nebo 50letý muž, který chce navštívit svoji dceru žijící v zahraničí, ale neumí mluvit cizím jazykem. Proto si udělá základní kurz angličtiny, aby doplnil svoje dovednosti a měl pocit, že v každém věku se dá něco nového naučit či zdokonalit.

Délka, cena a úhrada neformálního vzdělávání

Délka vzdělávání hraje velkou roli při rozhodování se dospělých, zda se chtějí vzdělávat. A proto by tato délka měla být adekvátní danému vzdělávání. Většinou se jedná o několik hodin, dní či týdnů. Není však možné jednoznačně říct, jaká je délka neformálního vzdělávání dospělých. Vždy záleží na vzdělávací instituci a způsobu vzdělávání. Určitě je ale shodné, že doba absolvování vzdělání je odpovídající danému druhu vzdělávání. Například výuka v autoškole, která obsahuje jak teoretickou část, tak

i praktickou část, což je důsledku celého vzdělávání asi 2 měsíce nemůže být shodná s absolvováním školení o novém trendu v střihání vlasů.

Cena je více závislá na druhu vzdělávání než na jeho délce, proto je také důležité vědět v čem se dospělých má zájem vzdělávat nebo v čem se naopak musí vzdělávat, protože i cena hraje svoji roli ve výběru vzdělávání dospělých. Většinou si toto vzdělávání hradí sám účastník vzdělávání. Někdy, pokud je vzdělávání požadováno ze strany zaměstnavatele, může samotné vzdělávání zaplatit celé nebo alespoň na něj částkou přispět.

Ukončení neformálního vzdělávání a dokladem o ukončení

Ve většině nabídek neformálního vzdělávání dospělých se za ukončení považuje jeho absolvování, čímž vlastně účastník vzdělávání potvrzuje, že vzdělávání absolvoval. Ne vždy to ale stačí. V některých případech probíhá ukončení vzdělávání formou ústní zkoušky, pohovoru, písemného testu, vypracování písemné práce či praktickou ukázkou nově nabitých znalostí a dovedností. Dokladem o absolvování a úspěšném zakončení vzdělávání jsou doklad o absolvování daného vzdělávání, certifikát, potvrzení o absolvování, licence k provozu určité činnosti, průkaz k uskutečňování určité činnosti.

Následuje popis jednoho z největších poskytovatelů celoživotního vzdělávání v Olomouci konkrétně poskytovatele rekvalifikačních kurzů. Tím je Úřad práce Olomouc. Mezi hlavní činnosti tohoto úřadu patří i snižování nezaměstnanosti v daném kraji. Aby nezaměstnanost klesala, je nutné najít pro lidi nějakou práci. Pro lidi po jejichž profesi už není poptávka, pro ty které nemohou práci najít, v podstatě pro všechny kdo nemají práci.

3.2.1 Úřad práce v Olomouci

Obrázek 4 – Logo Úřadu práce³⁸

Úřad práce je správním úřadem s celostátní působností, člení se na generální ředitelství a krajské pobočky. Pro moji práci je důležitá pobočka v Olomouci.

Hlavní činností úřadů práce je řešit veškeré úkoly v oblastech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, sociální podpory, poradenskou činnost při ztrátě zaměstnání a programů rekvalifikace.

A právě rekvalifikace, která umožňuje fyzickým osobám získat kvalifikaci pro nové zaměstnání nebo udržení stávajícího zaměstnání, je hlavním tématem části této práce.³⁹

Úřad práce je poskytovatelem rekvalifikací prostřednictvím nasmlouvaných partnerů, kteří přímo rekvalifikaci uskutečňují. Nabídka rekvalifikací je závislá na nejvyšší poptávce po daných pracovních oborech, protože existuje mnoho druhů rekvalifikací, ale v daném kraji je největší zájem o pracovní pozice určitého typu a protože, úřady práce spolupracují s velkými zaměstnavateli v Olomouci, mají přehled o potřebných pracovních silách, přizpůsobují tomu tedy aktuální nabídku rekvalifikačních kurzů.⁴⁰

Úřad práce nabízí svým prostřednictvím rekvalifikace ve spolupráci s následujícími poskytovateli. Současně ke každému poskytovateli uvedu základní přehled nabídky rekvalifikačních kurzů.

³⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Logo Úřadu práce. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 12.7.2010 [cit. 2012-01-15]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/download/logo>>.

³⁹ Srov. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Rekvalifikace. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23.1.2012 [cit. 2012-02-15]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/rekvalifikace>>.

⁴⁰ Srov. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Rekvalifikace. *Integrovaný portál MPSV* 23.1.2012 [cit. 2012-02-15]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/rekvalifikace>>.

CENTRUM VZDĚLÁVÁNÍ.CZ - Počítačová služba s.r.o.

Obrázek 5 – Hlavní strana firmy⁴¹

Přehled rekvalifikačních kurzů: manažerské, ekonomické, ekonomické kurzy, počítačové kurzy, profesní rekvalifikační kurzy (sociální pracovník, prodavač, kuchař, číšník, uklízečka, aranžér, pracovník bezpečnostní služby, administrativní pracovník).

Sdružení CEPAC – Morava

Obrázek 6 – Vizitka Sdružení CEPAC MORAVA⁴²

Přehled rekvalifikačních kurzů: manažerské, administrativní kurzy a počítačové rekvalifikační kurzy.

⁴¹ CENTRUM-VZDĚLÁVÁNÍ.CZ. Hlavní strana společnosti. *CENTRUM-VZDĚLÁVÁNÍ.CZ - Počítačová služba s.r.o.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12] Dostupné na WWW: <<http://www.poc-sluzba.cz/>>.

⁴² SDRUŽENÍ CEPAC-MORAVA. Vizitka firmy. *Sdružení CEPAC-Morava*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné na WWW: <http://www.cepac.cz/img/cepac_old_uvod2.png>.

Marlin s.r.o. – centrum vzdělávání

Obrázek 7 – Logo firmy Marlin s.r.o.⁴³

Přehled rekvalifikačních kurzů: ekonomické, počítačové a administrativní kurzy.

Mgr. Zuzana Andělová - vzdělávací středisko Olomouc

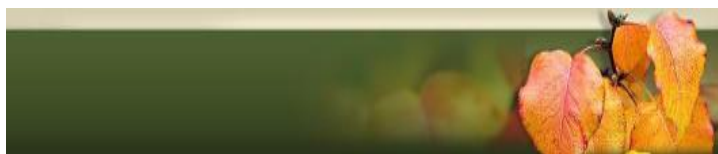
Obrázek 8 – Logo Mgr. Zuzana Andělová⁴⁴

Přehled rekvalifikačních kurzů: stavebnictví, strojírenství, zemědělství, bezpečnost práce, požární ochrana, personální kurzy.

Jihočeský institut vzdělávání

Obrázek 9 – Jihočeský institut vzdělávání⁴⁵

Přehled rekvalifikačních kurzů: počítačové kurzy, účetní kurzy.

⁴³ MARLIN.EU. Logo firmy. *MARLIN, s.r.o.* online [online]. 2010 [cit. 2012-03-12] Dostupné na WWW:< <http://www.marlin.eu/>>.

⁴⁴ MGR. ZUZANA ANDELOVÁ-VZDĚLÁVACÍ STŘEDISKO. Vizitka firmy. *Mgr. Zuzana Andělová-Vzdělávací středisko*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-12] Dostupné na WWW:< <http://www.andelova-kurzy.cz/index.htm>>.

⁴⁵ JIHOČESKÝ INSTITUT CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ. Logo. *Jihočeský institut celoživotního učení*. [online]. 2011 [cit. 2012-03-12] Dostupné na WWW:< <http://www.jicu.cz/kontakt.html>>.

GARANT TRADING s.r.o.

Obrázek 10 – Firma Garant Trading s.r.o.⁴⁶

Přehled rekvalifikačních kurzů: svářečské kurzy.

Vzdělávání institut Prostějov

Obrázek 11- Vzdelávání institut Prostějov⁴⁷

Přehled poskytovaných kurzů: profesní rekvalifikační kurzy (prodavačské, kuchařské, čišnické, zámečnické, zednické, truhlářské)

AUTOŠKOLA – Lubomír Cahlík

Obrázek 12 – Autoškola Cahlík⁴⁸

Přehled poskytovaných kurzů: řidičská oprávnění.

⁴⁶ GARANT TRADING S.R.O. Profil. *Garant Trading s. r.o.* [online]. 2006 [cit. 2012-03-12]. Dostupné na WWW:< <http://www.garant-trading.cz/index.html>>.

⁴⁷ VZDĚLÁVACÍ INSTITUT PROSTĚJOV. Profil. *Vzdělávací institut Prostějov.* [online]. 2011 [cit. 2012-03-12]. Dostupné na WWW:< <http://www.institutpv.cz/o-spolecnosti.php>>.

⁴⁸ AUTOŠKOLA-LUBOMÍR CAHLÍK. Profil. *Autoškola Lubomír Cahlík.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné na WWW:< <http://www.autoskola-cahlik.cz/index.php?id=profil#>>.

Kdo jsou uchazeči na Úřadu práce

Nejčastější uchazeči o rekvalifikaci jsou nezaměstnaní lidé, vedení na úřadu práce. Tito lidé jsou uchazeči o zaměstnání musí o danou rekvalifikaci požádat. Výběr rekvalifikace záleží na žadateli, ovšem úřad práce má vypsany seznam poskytujících rekvalifikací, jedná se o nejčastěji žádané profese. Pokud žadatel o rekvalifikaci chce jít na rekvalifikace, která není uvedena v tomto seznamu, může o ni požádat. Pokud úřad práce uchazeči o zaměstnání rekvalifikaci schválí, zajistí mu také danou rekvalifikaci u nejbližšího poskytovatele.

Na rekvalifikaci mohou také jít lidé teprve ohrožení ztrátou zaměstnání nebo i lidé, kteří touží po změně zaměstnání. Doposud dělali jen to, co vystudovali, a nastal čas pro změnu.

Uchazeči o rekvalifikaci musí mít minimálně dokončené základní vzdělání, na některé typy rekvalifikací musí mít ukončené střední vzdělání nebo střední vzdělání s maturitou. Pro určité typy počítačových rekvalifikačních kurzů musí být základní znalost PC, pro rozšíření řidičského oprávnění musí být zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel a základní řidičské oprávnění, nebo věk 21 let, dále mohou být požadavky jako zdravotní způsobilost a praxe v daném oboru.

Ze zkušeností svých známých vím, že změnit druh svého zaměstnání několikrát za život je tam zcela běžné. Protože ne každému z nás se podaří pracovat v oboru, který jsme vystudovali, celý život. Proto jsou změny na pracovní pozici, změny druhu práce, změny místa práce zcela běžnou věcí. Tato změna nemusí být však pro každého jedince příjemná, a proto přechod na zcela nový druh profese by měl být učiněn s určitou podporou rodiny, známých nebo okolí, aby jedinec cítil, že tato změna je pro jeho vlastní dobro a on sám se tak stává atraktivnějším na trhu práce z hlediska širší vzdělanostní pracovní nabídky. Z tohoto pohledu vidím rekvalifikaci jako vhodnou možnost pro opětovné nalezení práce. Zejména pak pro lidi, kteří jsou evidováni na Úřadu práce již delší dobu, pro lidi po jejichž pracovní kvalifikaci klesá poptávka, pro maminky po mateřské dovolené, které před těhotenstvím byly v práci non-stop, ale v současné době dají přednost dítěti před pracovní kariérou a tudíž musí změnit druh zaměstnání.

Délka, cena a úhrada rekvalifikačního kurzu

Uchazeč, který je evidovaný na Úřadu práce a má zájem o změnu svého pracovního zaměření, požádá příslušný Úřad práce, dle trvalého bydliště, o vybraný druh rekvalifikace. Ucházet se může i člověk, který není evidovaný na Úřadu práce.

Délka rekvalifikačních kurzů je někdy také závislá na dosaženém vzdělání, pokud je vzdělání nižší je doba kurzu vždy delší. Nejběžnější kurzy většinou trvají 1 týden maximálně 1 rok, pokud je kurz delšího typu je většinou velkou součástí i praktická část, která probíhá výukovou buď přímo v místě školení, nebo mimo něj. U rekvalifikací je velmi důležitá tato praxe a to z toho důvodu, že po absolvování rekvalifikačního kurzu by jedinec měl být schopen danou činnost provozovat sám jako živnostník nebo se stane zaměstnancem daného oboru.

Cena kurzu bývá i závislá na dosaženém vzdělání uchazeče, například když žádá 30letá žena s ukončeným základním vzděláním o kosmetický rekvalifikační kurz, zaplatí za něj cca 19 600 Kč, kdyby tato žena měla, ukončené střední zaplatila by cca 12 200 Kč, tedy asi o 7 400 Kč méně. Ceny jednotlivých kurzů jsou dostupné přímo u poskytovatelů a někdy i na internetových stránkách, pokud je poskytovatel vlastní.⁴⁹

Úřad práce hradí náklady rekvalifikace (kurzovné) za uchazeče nebo zájemce o zaměstnání pokud je na rekvalifikaci doporučí a uzavře s nimi, ještě před zahájením rekvalifikačního kurzu, písemnou dohodu o rekvalifikaci. Uchazeči o zaměstnání může dále poskytnout příspěvek na úhradu prokázaných nutných nákladů spojených s rekvalifikací (např. jízdní výdaje na cestu hromadnými dopravními prostředky, pojištění pro případ škody způsobené uchazečem o zaměstnání rekvalifikačnímu zařízení).

V dohodě o rekvalifikaci je stanovena povinnost, uhradit plně náklady rekvalifikace, pokud uchazeč nebo zájemce o rekvalifikaci bez vážných důvodů nedokončí rekvalifikaci nebo odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání odpovídajícího nově

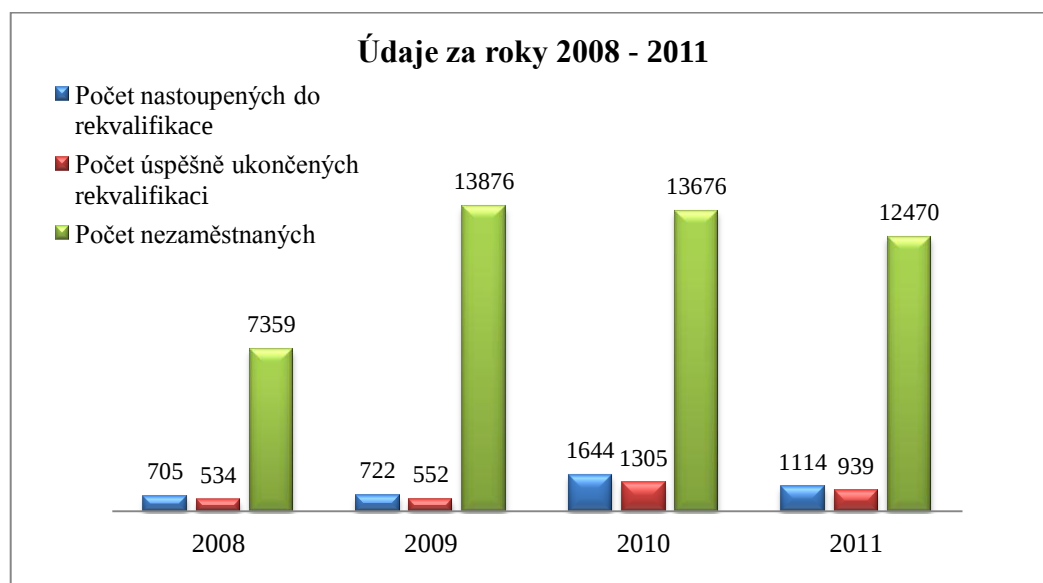
⁴⁹ Srov. SILEX OLOMOUC. Kosmetické služby. *Silex Olomouc*. [online]. 2012 [cit. 2012-01-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.silex-rekvalifikace.cz/kosmeticke-sluzby.htm>>.

získané kvalifikaci. Na úhradu nákladů rekvalifikace a nákladů spojených s touto rekvalifikací není právní nárok.⁵⁰

Ukončení rekvalifikace a získaný doklad o CŽV

Každý rekvalifikační kurz je ukončen závěrečnou zkouškou a to písemnou formou nebo ústní. Úspěšný absolvent rekvalifikačního kurzu obdrží „Doklad o kvalifikaci na pracovní činnost - viz. absolvovaný kurz“. Tento kvalifikační doklad je oficiálním dokladem o rekvalifikaci, uznávaným na celém území ČR (EU). Držitele opravňuje k provozování dané praxe ve všech provozovnách daného oboru a zařízení jak v zaměstnaneckém poměru, tak při soukromém podnikání, protože umožňuje získat živnostenský list s předmětem podnikání – daného oboru dle absolvovaného kurzu. Vydat tento doklad mohou jen školicí střediska akreditovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem práce a sociálních věcí.⁵¹

Graf 5 – Údaje za roky 2008 - 2011⁵²

⁵⁰ Srov. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Rekvalifikace. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23.1.2012 [cit. 2012-02-15]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/rekvalifikace>>.

⁵¹ Srov. SILEX OLOMOUC. O nás. *Silex Olomouc*. [online]. 2012 [cit. 2012-01-10]. Dostupné na WWW:<http://www.silex-rekvalifikace.cz/o-nas.htm>.

⁵² Srov. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Statistiky o rekvalifikacích. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2012 [cit. 2012-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>>.

Graf poukazuje na počet účastníků rekvalifikací uskutečněných Úřadem práce. Kdy vždy první údaj je počet nastoupených do rekvalifikace a druhý údaj je počet, úspěšně ukončených rekvalifikací. Z grafu je vidět lehký nárůst počtu účastníků rekvalifikace z roku 2008 na rok 2009. Následně z roku 2009 na rok 2010 je tento nárůst více jak dvojnásobný. Tento jev je reakce na počet nezaměstnaných v Olomouci z roku 2008 na rok 2009 (který vidíme v grafu č. 5), kdy počet nezaměstnaných vzrostl také skoro dvojnásobně. Jde o přirozenou reakci na trhu práce, kdy vysokým zvýšením počtu nezaměstnaných v jednom roce se v dalším roce snaží daleko vyšší část nezaměstnaných vzdělávat konkrétně rekvalifikovat, aby si vylepšili svoji pozici na trhu práce, vyškolili se v novém oboru a stali se zase poptávaným „zbožím“, a tím získali opět zaměstnání.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci“ pojednává o problematice celoživotního vzdělávání, se zaměřením na úroveň a rozsah nabídky celoživotního vzdělávání v Olomouci.

Hlavním cílem práce bylo popsat problematiku celoživotního vzdělávání, analyzování nabídky celoživotního vzdělávání v Olomouci a jejich nejvýznamnějších poskytovatelů. Dílčím cílem byla komparace dvou největších poskytovatelů formálního vzdělávání podle formy zřízení a podle zaměření studijních programů.

V první části jsem popsala teoretické pojetí celoživotního vzdělávání a vymezila, na jakou skupinu bude nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci zaměřena. Z členění celoživotního vzdělávání vyplynulo, že nejširší nabídka celoživotního vzdělávání je poskytována pro dospělé.

Ve druhé části jsem se zaměřila na motivaci ve vzdělávání dospělých. Zjistila jsem, že je mnoho důvodů proč se dospělí vzdělávají, ale také že je mnoho překážek ve vzdělávání dospělých. Jedním z hlavních důvodů proč se dospělí vzdělávají a zároveň co je velkou překážkou, jsou to peníze.

Třetí část práce jsem věnovala analýze celkové nabídky celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci se zaměřením na nejvýznamnější poskytovatele v rovině formálního a neformálního vzdělávání dospělých. V oblasti formálního vzdělávání se jednalo o analýzu dvou nejvýznamnějších poskytovatelů, kterými byly Moravská vysoká škola Olomouc a Univerzita Palackého v Olomouci. V oblasti neformálního vzdělávání dospělých šlo především o Úřad práce Olomouc.

Na základě analýzy celkové nabídky celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci, kdy bylo možné blíže specifikovat základní úroveň a rozsah nabídky celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci, jsem dospěla k následujícím závěrům.

Nabídka formálního vzdělávání pro dospělé v rámci celoživotního vzdělávání v Olomouci je ucelená, obsáhlá a přehledná. Obě vysoké školy zaštiťující hlavní nabídku formálního vzdělávání pro dospělé jsou instituty s jasnou identitou, pevně

danou nabídkou a cíleným posláním. Dostupnost, přehlednost a jednoduchost, kterou tyto instituce ve vzdělávání nabízejí je velkým přínosem pro všechny potencionální zájemce o vzdělávání.

Nabídka neformálního vzdělávání pro dospělé v rámci celoživotního vzdělávání je velmi pestrá, obsáhlá a nabízí mnoho forem a způsobů jak se dospělí mohou vzdělávat. Avšak neposkytuje ten samý komfort jako nabídka formálního vzdělávání. Nabídka neformálního vzdělávání pro dospělé nenabízí ucelený seznam všech možností vzdělávání ani neposkytuje kompletní databázi všech poskytovatelů neformálního vzdělávání pro dospělé. Proto se může jevit pro potencionálního zájemce jako nepřehledná a zájem z důvodu nedostatku základních informací může ztratit zájem o vzdělávání. Jedinou plně organizačně funkční institucí na rozdíl od ostatních nestrukturovatelných poskytovatelů v nabídce neformálního vzdělávání dospělých v Olomouci je Úřad práce Olomouc. Ten nabízí konkrétní způsob neformálního vzdělávání pro dospělé, za předem vydefinovaných podmínek. Dostupnost, přehlednost a jednoduchost nabídky neformálního vzdělávání poskytované Úřadem práce se dá přirovnat k systému formálního vzdělávání dospělých

Přínos mé práce spočívá v popsání problematiky celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci – zanalyzování celkové nabídky celoživotního vzdělávání dospělých v Olomouci a jejich nejvýznamnějších poskytovatelů. Se závěrečným doporučením, vytvořit evidenci a evidovat všechny poskytovatele neformálního vzdělávání dospělých v Olomouci, aby mohl nastat systém v nabídkách i poskytovatelích neformálního vzdělávání v Olomouci. A potencionální zájemce o neformální vzdělávání by měl možnost toho největšího a nejprehlednějšího výběru nabídek neformálního vzdělávání v Olomouci. Tato evidence by určitě byla přínosem.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Kavanová Kateřina
Instituce:	Moravská vysoká škola
Název práce v českém jazyce:	Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci
Název práce v anglickém jazyce:	Offer of Lifelong Learning in Olomouc
Vedoucí práce:	PhDr. Jana Marešová
Počet stran:	53
Počet příloh:	0
Rok obhajoby:	2012
Klíčová slova v českém jazyce:	celoživotní vzdělávání, dospělý, formální vzdělávání, neformální vzdělávání, nabídka celoživotního vzdělávání
Klíčová slova v anglickém jazyce:	lifelong learning, adult, formal education, informal education, offer of lifelong learning

Cílem mé bakalářské práce na téma „Nabídka celoživotního vzdělávání v Olomouci“ je popsat problematiku celoživotního vzdělávání, analyzování nabídky celoživotního vzdělávání v Olomouci a jejich nejvýznamnějších poskytovatelů. První část popisuje základní pojmy a členění celoživotního vzdělávání. Druhá část je věnována motivaci a třetí část je věnována analýze nabídky celoživotního vzdělávání v oblasti formálního a neformálního vzdělávání, kde se více zaměřuji na nejznámější poskytovatele celoživotního vzdělávání v Olomouci – Univerzita Palackého a Moravská vysoká škola jako zástupci formálního vzdělávání a Úřad práce Olomouc jako zástupce neformálního vzdělávání. Své zjištěné poznatky popíši v závěru práce.

The aim of my Bachelor's thesis on "Offer of Lifelong Learning in Olomouc" is to describe the broad issue of lifelong learning, the analysis of lifelong learning in Olomouc and its most significant providers. The first part of the thesis describes the basic concepts and structure of lifelong learning. The second part is devoted to the motivation and the third part is devoted to the analysis of both formal and informal sorts of education, in which I focus on the best-known providers of lifelong learning in Olomouc: Palacky University and Moravian College as representatives of formal education and the Employment Office in Olomouc as a representative of the informal education. I will summarize the acquired knowledge in the final part of my thesis.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

BOČKOVÁ V., *Celoživotní vzdělávání – výzva nebo povinnost?*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 29 s. ISBN 80-244-0155-X.

EGER, L., DVOŘÁKOVÁ, E., *Centrum celoživotního vzdělávání*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2003. 69 s. ISBN 80-248-0505-7.

HARTL, P., HARTLOVÁ, E., *Psychologický slovník*. 2. vydání. Praha: Portál, 2009. 774 s. ISBN 978-80-7367-569-1.

NAKONEČNÝ, M., *Motivace lidského chování*. 1. vydání. Praha: Academia, 1997. 270 s. ISBN 80-200-0592-7.

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, *Strategie celoživotního učení ČR*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. 89 s. ISBN 978-80-254-2218-2.

PLAMÍNEK, J., *Vzdělávání dospělých – Průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 320 s. ISBN 978-80-247-3235-0.

PALÁN, Z., Celoživotní učení. In KALOUS, J., VESELÝ, A., In: *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1262-3.

RABUŠICOVÁ, M., RABUŠIC, L., (eds). *Učíme se po celý život? O vzdělávání dospělých v České republice*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 339 s. ISBN 978-80-210-4779-2.

Internetové zdroje

AUTOŠKOLA-LUBOMÍR CAHLÍK. Profil. *Autoškola Lubomír Cahlík*. [online]. 2012. Dostupné na WWW:< <http://www.autoskola-cahlik.cz/index.php?id=profil#>>.

CENTRUM-VZDĚLÁVÁNÍ.CZ. *CENTRUM-VZDĚLÁVÁNÍ.CZ - Počítačová služba s.r.o.* [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.poc-sluzba.cz/>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo v Olomouckém kraji v roce 2011 (předběžné údaje). *Krajská správa ČSÚ v Olomouci*. [online]. 31.12.2011. Dostupné na WWW:
<http://www.olomouc.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_v_olomouckem_kraji_v_roce_2011_%28predbezne_udaje%29>.

GARANT TRADING S.R.O. Profil. *Garant Trading s. r.o.* [online]. 2006. Dostupné na WWW:< <http://www.garant-trading.cz/index.html>>.

JIHOČESKÝ INSTITUT CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ.. Logo firmy. *Jihočeský institut celoživotního učení*. [online]. 2011. Dostupné na WWW:< <http://www.jicu.cz/kontakt.html>>.

MARLIN.EU. Logo firmy. *MARLIN, s.r.o.* [online]. 2010. Dostupné na WWW:< <http://www.marlin.eu/>>.

MGR. ZUZANA ANDĚLOVÁ-VZDĚLÁVACÍ STŘEDISKO. Vizitka firmy. *Mgr. Zuzana Andělová-Vzdělávací středisko*. [online]. 2012. Dostupné na WWW:< <http://www.andelova-kurzy.cz/index.htm>>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Logo Úřadu práce. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 12.7.2010. Dostupné na WWW:
<<http://portal.mpsv.cz/sz/download/logo>>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A MLÁDEŽE. Přehled vysokých škol. *MŠMT 2006*. [online]. 2006. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Rekvalifikace. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23.1.2012. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/rekvalifikace>>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Statistiky nezaměstnanosti. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/rek>>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Statistiky o rekvalifikacích. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>>.

MINISTERSTVO VNITRA, Sbírka zákonů, *Úplné znění školského zákona* [online]. 2006. Dostupné z WWW: < <http://www.msmt.cz/dokumenty/uplne-zneni-zakona-c-561-2004-sb>>.

MORAVSKÁVYSOKÁ ŠKOLA. Logo MVŠO. *MVŠO o.p.s.* [online]. 2012. Dostupné na WWW: <http://apache.mvso.cz/images/logo_mvso_male.jpg>.

MORAVSKÁVYSOKÁ ŠKOLA. O MVŠO. *MVŠO o.p.s.* [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.mvso.cz/o-mvso/>>.

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. Terciární vzdělávání. *NÚOV*. [online]. 2008. Dostupné na WWW: <<http://www.nuov.cz/terciarni-vzdelavani>>.

NOVINKY.CZ. Třetina Čechů letos neušetří ani korunu. *Novinky.cz* [online]. 20.3.2012. Dostupné na WWW: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/262400-tretina-cechu-letos-neusetri-ani-korunu-mesicne.html>>.

OECD. History. *OECD*. [online]. 2012. Dostupné z WWW: <http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36734103_1_1_1_1_1,00.html>.

PALÁN, Z., Celoživotní učení, *Andragogický slovník* [online]. 2002. Dostupné na WWW: <www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/celozivotni-uceni-vzdelavani>.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA. Všeobecné informace. *Univerzita Karlova v Praze*. [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.pedf.cuni.cz/index.php?menu=371>>.

SDRUŽENÍ CEPAC-MORAVA. Vizitka firmy. *Sdružení CEPAC-Morava*. [online]. 2012. Dostupné na WWW: <http://www.cepac.cz/img/cepac_old_uvod2.png>.

SILEX OLOMOUC. Kosmetické služby. *Silex Olomouc*. [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.silex-rekvalifikace.cz/kosmeticke-sluzby.htm>>.

SILEX OLOMOUC. O nás. *Silex Olomouc*. [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.silex-rekvalifikace.cz/o-nas.htm>>.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. Logo UP. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 22.3.2012. Dostupné na WWW: <http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/JVS/UP/UPznacka-cernobile-provedeni-s-textem.jpg><<http://www.upol.cz/skupiny/verejnosti-a-mediim/ke-stazeni/>>.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI. O Univerzitě. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 18.1.2011. Dostupné na WWW: <<http://www.upol.cz/o-univerzite/>>.

UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU. Informace o Univerzitě třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci*. [online]. 2012. Dostupné na WWW: <<http://u3v.upol.cz/u3v.php>>.

ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ. České školství v mezinárodním srovnání. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. [online]. 7.9.2010. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani?highlightWords=%C4%8Desk%C3%A9+%C5%A1kolstv%C3%AD+mezin%C3%A1rodn%C3%ADm+srovn%C3%A1n%C3%AD>>.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Fórum G20. *Vláda ČR 2009-2012*. [online]. 10.11.2008. Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/forum-g20-44995/>>.

VZDĚLÁVACÍ INSTITUT PROSTĚJOV. Profil. *Vzdělávací institut Prostějov*. [online]. 2011. Dostupné na WWW: <<http://www.institutpv.cz/o-spolecnosti.php>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Základní členění celoživotního vzdělávání	9
Obrázek 2 – Logo Moravské vysoké školy Olomouc.....	27
Obrázek 3 – Logo Univerzity Palackého v Olomouci	29
Obrázek 4 – Logo Úřadu práce	36
Obrázek 5 – Hlavní stránka firmy.....	37
Obrázek 6 – Vizitka – Sdružení CEPAC MORAVA	37
Obrázek 7 – Logo firmy MARLIN s.r.o.	38
Obrázek 8 – Logo Mgr. Zuzana Andělová	38
Obrázek 9 – Jihočeský institut vzdělávání.....	38
Obrázek 10 – Firma Garant trading s.r.o.	39
Obrázek 11 – Vzdělávací institut Prostějov.....	39
Obrázek 12– Autoškola Cahlík	39

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Podíl obyvatel s terciárním vzděláním	12
Graf 2 – Počet vysokých škol v České republice.....	25
Graf 3 – Počet poskytovatelů CŽV v Olomouci	33
Graf 4 – Počet nabídek neformálního vzdělávání dle práce	41
Graf 5 – Údaje za roky 2008 - 2011	42